

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
22 У. 1203/18
Дана 19.10.2018. године
Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Гајић Салзбергер председника већа, Весне Даниловић и Тије Бошковић чланова већа, са вишим судским саветником Весном Иконић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца Републичког јавног тужиоца, Београд, Немањина 22-26, против туженог Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, кога заступа пуномоћник А.А., ..., ..., ради поништаја решења туженог органа број: 07-00-00330/2016-03 од 15.11.2017. године, уз учешће заинтересованог лица Фонда за хуманитарно право из Београда, кога заступа Михаило Павловић, адвокат из Београда, Ул. Јурија Гагарина 150, у предмету информације од јавног значаја и заштита података о личности, након одржане усмене јавне расправе дана 17.10.2018. године, у нејавној седници већа, одржаној дана 19.10.2018. године, донео је

П Р Е С У Д У

I Тужба **СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА** решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, број: 07-00-00330/2016-03 од 15.11.2017. године и предмет **ВРАЋА** надлежном туженом органу на поновно одлучивање.

II **ОДБИЈА СЕ** захтев заинтересованог лица Фонда за хуманитарно право из Београда за накнаду трошкова управног спора.

О б р а з л о ж е њ е

Оспореним решењем, ставом првим диспозитива поништава се решење Министарства одбране Републике Србије-Генералштаба Војске Србије број: 120-2 од 19.01.2016. године, ставом другим диспозитива налаже се Министарству одбране Републике Србије у Београду, да без одлагања, а најкасније у року од 5 дана од дана пријема овог решења Фонду за хуманитарно право из Београда, Дечанска 12, достави тражене информације, односно копије докумената у којима су исте садржине и то: 1. документе из којих се може сазнати: ко је био командир, а ко заменик командира

Одељења за санацију бојишта у 549. моторизованој бригади Војске Југославије током сукоба на Косову 1998. и 1999. године, као и да ли се та лица налазе у служби Војске Србије и на којим радним местима су распоређени, односно уколико нису у служби Војске Србије, када им је и из којих разлога престао радни однос; 2. документ о оснивању Одељења за санацију бојишта 549. моторизоване бригаде Војске Југославије, с тим што ће пре достављања копија документа заштити податке о личности као што су: адреса становања, лични матични број грађана, датум рођења и слично уколико су садржани у наведеним документима и исте учинити недоступним. Ставом трећим диспозитива о извршењу решења из става два диспозитива, Министарство одбране Републике Србије у Београду ће обавестити Повереника у року од седам дана од пријема овог решења.

Тужбом поднетом Управном суду 22.01.2018. године, тужилац је оспорио законитост решења туженог органа, истичући да су тим решењем повређене одредбе члана 2. став 1. члан 8. став 1. и члан 9. став 1. тачка 3. и 5. Закона о слободном приступу информација од јавног значаја, на штету јавног интереса. У тужби се наводи да се предмет тражених информација односи на податке ко је био командир, а ко заменик командира Одељења за санацију бојишта у 549. моторизованој бригади Војске Југославије током сукоба на Косову и Метохији 1998. и 1999. године, да ли се ове особе и даље налазе у служби у Војсци Србије и на којим су радним местима распоређени, а уколико се не налазе у служби, када и из којих разлога им је престао радни однос у Војсци Србије, као и да се тражиоцу доставе документа о оснивању Одељења за санацију бојишта 549. моторизоване бригаде Војске Југославије. Позивајући се на одредбе члана 8. став 1. и члана 2. тач. 1. Закона о тајности података, као и на одредбе Правилника о персоналној евиденцији у Војсци Југославије, који се и даље примењује сагласно члану 196. став 2. Закона о Војсци Србије, те Уредбу о критеријумима за утврђивање података значајних за одбрану земље који се морају чувати као државна или службена тајна и утврђивању задатака и послова од посебног значаја за одбрану земље које треба штитити применом посебних мера безбедности, којим су прописани критеријуми за утврђивање података значајних за одбрану земље који се морају чувати као државна или службена тајна и мера за њихову заштиту, те да државну тајну представљају тајни подаци чијим би откривањем могла наступити тешка последица за одбрану и безбедност земље, Републички јавни тужилац сматра да према наведеним прописима подаци који се траже представљају податке који су заштићени, те да је за давање тих података лицима која нису овлашћена да имају приступ тим подацима потребно да се претходно изврши опозив тајности података сагласно Закону о тајности података, јер би у противном, лица која би дала такве податке без опозива тајности, учинила недозвољене радње због којих би имала последице. Истиче да се подаци садржани у документима персоналне евиденције војске могу користити само за службене потребе и да се сматрају поверљивим документима, а да тражени подаци спадају, између осталог, у податке о дужности по ратној формацији и употреби јединица Војска Србије, који су део Плана одбране који носи степен тајности “државна тајна” са којим располаже руковалац плана одбране, те да је приступ таквим подацима дозвољен само на основу сертификата који издаје надлежни орган, а којим сертификатом не располаже тражилац информације, да је степен тајности “државна

тајна” одређен за податке чијим би откривањем могле наступити тешке последице за безбедност и одбрану земље, да су структура војног кадра, њихове дужности и распоред на ратне дужности у складу са Планом одбране, заштићени подаци сваке државе, па тако и Републике Србије и сматра да није потребно посебно доказивати да би њиховим одавањем наступиле последице по интерес земље који је претежнији од интереса јавности да зна. Са наведених разлога, сматра да је оспорено решење Повереника донето повредом одредаба Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја која се односе на искључење слободног приступа информацијама од јавног значаја. Предлаже да суд уважи тужбу и поништи оспорено решење.

Тужени орган је у одговору на тужбу остао при разлозима изнетим у образложењу оспореног решења, оспоравајући наводе тужбе да је оспорено решење донето уз повреду члана 2. став 1., члана 8. став 1. и члана 9. тачке 3. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, са разлога што је тужени све релевантне чињенице на које је Министарство одбране Републике Србије-Генералштаб војске Србије указало и образложило у решењу број: 120-2 од 19.01.2016. године, и при истим разлозима за одбијање предметног захтева тражиоца остало у одговору на жалбу од 12.02.2016. године, ценио када је одлучивао по жалби тражиоца информација и о томе је свој став изнео у оспореном решењу. Министарство одбране РС као орган власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и првостепени орган у овој управној ствари, према одредби члана 24. став 3. истог Закона, је у обавези да докаже да је поступало у складу са својим обавезама предвиђеним овим законом, па је у том смислу, било у обавези да докаже да је, у конкретном случају, оправдано да ускрати приступ траженим информацијама ради заштите претежнијих интереса, односно да докаже да постоји неки од законом прописаних разлога за ускраћивање приступа а што није учинило. Тужени истиче да се о опозиву тајности не може говорити без претходног проглашавања података тајним у складу са Законом о тајности података, што за тражене податке у конкретном случају тужилац није пружио доказ. Поред тога, што се тиче опозива тајности, чланом 25. Закона о тајности података, прописано је да овлашћено лице органа јавне власти опозива тајност података, односно документа који садржи тајни податак и омогућава остваривање права тражиоцу, односно подносиоцу захтева на основу решења Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у поступку по жалби, односно на основу одлуке надлежног суда у поступку по тужби, у складу са законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја и законом који уређује заштиту података о личности. Без значаја је и навод тужиоца да није јасно на основу чега је донет закључак у решењу Повереника да тражени подаци који се односе на период из 1998. и 1999. године не спадају у актуелни План одбране усвојен 2013. године. Ово са разлога што таквим наводом тужилац произвољно приписује нешто што се побијаним решењем не тврди, што је неспорно из диспозитива самог решења, као и из његовог образложења. Такође, нејасноћа коју тужилац има око наводног закључка Повереника да тражени подаци не спадају у актуални План одбране, те с тим у вези спекулисање да је Поверенику позната садржина актуалног Плана одбране, није ништа друго до покушај тужиоца да таквим тврдњама, надокнади мањак чињеница код оспоравања побијаног решења и то услед недостатка доказа и аргумената

за све наводе које износи у тужби. Не могу се прихватити ни наводи тужиоца да структура војног кадра, њихове дужности и њихов распоред на ратне дужности у складу са Планом одбране представљају заштићене податке сваке државе, па тако и Републике Србије, те да није потребно посебно доказивати да би њиховим одавањем наступиле последице по интерес земље који је претежнији од интереса јавности да зна, јер се то подразумева. Оваквим ставом тужилац занемарује чињеницу да Закон о слободном приступу информација од јавног значаја не познаје ниједан апсолутни изузетак од права на приступ информацијама, те да су сви разлози релативни и условљени обавезом органа власти да у сваком конкретном случају утврди да ли би и које тешке правне и друге последице реално могле да наступе уколико би се тражене информације учиниле доступним јавности. Такође и Закон о тајности података, прописује да при одређивању степена тајности овлашћено лице процењује могућу штету по интерес Републике Србије и на основу те процене доноси одлуку о одређивању степена тајности. Са свега изнетог, по оцени туженог, не стоје наводи тужиоца да би извршењем оспореног решења био повређен било какав јавни интерес, већ напротив неизвршењем решења, било би онемогућено остваривање Уставом и Законом загарантованог права тражиоца на информације настале у раду једног државног органа и тиме тражиоцу информација нанета штета. На основу наведеног, тужени предлаже да суд тужбу одбије, као неосновану.

Заинтересовано лице, Фонд за хуманитарно право, је у одговору на тужбу достављеном Управном суду дана 09.10.2018. године, оспорило све наводе тужбе. Према наводима датог одговора, заинтересовано лице сматра да је у предметном случају правилно тумачење члана 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јер је Министарство одбране пропустило да докаже претежнији интерес заштите одбране Републике Србије од интереса за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Сматра да је неодржив став Јавног тужиоца да није потребно доказивати могућу штету по интерес Србије, већ да је неопходно доказати како штета по интерес Србије чини тајност податка претежнијим интересом од права јавности да зна, као и да се по међународним стандардима од надлежних органа захтева да покажу могућност штете већ и приликом одређивања тајности података, јер би се у противном оставило на вољу државном органу да сваки податак без обзира на то да ли његовим откривањем може настати неки облик штете може прогласити за тајни и на тај начин арбитрерно ограничити права грађана. Позива се на пресуду Управног суда У. 14084/15 од 11.12.2015. године, и указује да из наведене пресуде произлази да је у случају сукоба интереса јавности да зна са другим законом заштићеним интересом неопходно извршити тест штете и тест јавног интереса, односно доказати да би штетне последице заиста могле наступити. Сматра да ни Републички јавни тужилац ни Министарство одбране нису доказали легитиман циљ, и на довољан и релевантан начин образложили разлоге због којих је неопходно да се подаци који су настали пре 17 година и то у раду војске која више не постоји прогласе за државну тајну, а такође није образложено на који би начин одавање тих података довело до штете по интересе Републике Србије. Указује на праксу Савета Европе и Европског суда за људска права, посебно на резолуцију Парламентарне скупштине Савета Европе о злоупотреби државне тајне и националне безбедности, наводећи да информације које се односе на одговорност

државних службеника за тешка кршења људских права попут убиства, присилних нестанака, тортуре или отмице, не могу да буду заштићене као тајне и да такве информације не смеју да остану ван парламентарне и судске истраге под маском државне тајне. Указује и на смернице Европске Уније о праву на слободу изражавања из 2014. године, према којима обелодањивање информација у поседу државних субјеката може у неким околностима помоћи откривању кршења људских права, да је Резолуција Европског парламента о извештају о напретку Србије за 2014. годину, позвала Србију да појача сарадњу са суседним земљама и напоре у потрази за несталим особама, те омогући потпуни приступ свим подацима, а да у истом духу позива и српске власти да отворе архиве Југословенске народне армије и националне архиве како би се утврдила истина о трагичним догађајима из прошлости. Заинтересовано лице указује и на глобалне принципе о националној безбедности и праву на информације, наводећи да принципи уважавају изузетке од права на приступ информацијама од јавног значаја, међутим, истичу да постоје одређени случајеви у којима постоји јака пресумпција да је интерес јавности да зна претежнији, као што су случајеви кршења међународног права, људских права и хуманитарног права. Предлаже да суд тужбу одбије и питње реши у спору пуне јурисдикције.

Управни суд је, дана 17.10.2018. године, одржао усмену јавну расправу, применом одредбе члана 34. став 2. Закона о управним споровима (“Сл. гласник РС”, бр. 111/09) којим је прописано да је расправа обавезна, ако су у управном поступку учествовале две или више странака са супротним интересима и у складу са чл. 38. Закона о управним споровима, у присуству пуномоћника туженог и пуномоћника заинтересованог лица, а у одсуству уредно позваног тужиоца.

Пуномоћник туженог на усменој јавној расправи остао је у свему при одговору на тужбу од 20.04.2016. године, наводећи да нису испуњени услови из одредбе члана 9. став 1. тачка 5. Закона о слободном приступу информација од јавног значаја. Предмет тражених информација односи се на податке о лицима која су обављала одређене послове у периоду од 1998.-1999. године у организационој структури Војске у Министарству одбране и ради се о подацима о оснивању одељења за асанацију и о подацима који су већ дужи период стари и не могу утицати на безбедност. Посебно указао на одредбу члана 105. став 2. Закона о тајности података. Предложио је да суд тужбу одбије, као неосновану.

Пуномоћник заинтересованог лица на усменој јавној расправи остао је у свему при одговору на тужбу од 09.10.2018. године, указујући на одредбу члана 105. став 2. Закона о тајности података, као и на пресуду У. 2489/11. Предложио је да суд тужбу одбије односно одлучи у овој управној ствари у спору пуне јурисдикције. Трошкове је тражио за састав приступ на јавну расправу у износу од 18.000,00 динара.

Одлучујући о поднетој тужби у нејавној седници већа одржаној дана 19.10.2018. године у смислу чл. 41. Закона о управним споровима, оценом навода истакнутих у тужби, одговору на тужбу, навода пуномоћника туженог и пуномоћника заинтересованог лица на усменој јавној расправи, списа предмета управне ствари и

образложења оспореног решења, Управни суд је нашао да је тужба основана.

Из списка предмета и образложења оспореног решења произлази да је тужени нашао да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца са позивом на члан 9. тачка 5. и члан 14. Закона о слободном приступу информација од јавног значаја, наводећи да су у конкретном случају у питању подаци о професионалним војним лицима, да су исти означени као "поверљиви" и да нису доступни јавности, односно да се предмет захтева односи на тражење података о личности који се не могу учинити доступним јавности и без сагласности лица на које се односе. Ово са разлога што жалилац у смислу цитиране одредбе члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има право да му се тражене информације учине доступним на начин како је то наложено у ставу 2. диспозитива решења, што је у складу са одредбом члана 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, која предвиђа могућност издвајања тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан да тражиоцу омогући приступ, јер би њихова доступност представљала прекомерну обраду података о личности, супротно члану 8. Закона о заштити података о личности, а на штету права на приватност. Међутим, према цитираном члану 8. овог Закона, могућност ускраћивања приступа траженој информацији усвољена је обавезом доказивања да је у конкретном случају то оправдано да би се заштитио претежнији интерес, а првостепени орган то није учинио, односно, није навео ниједан аргумент због кога би било оправдано ускратити приступ информација о томе ко је био командир, ко заменик командира Одељења за асанацију бојишта у 549. моторизованој бригади Војске Југославије током сукоба на Косову 1998. и 1999. године, као и информације о статусу у служби Војске Србије тих лица, нити документ о оснивању Одељења за асанацију бојишта 549. моторизоване бригаде Војске Југославије. Ово из разлога што првостепени орган није доказао да су тражени документи одређени и означени степеном тајности у складу са одредбама Закона о тајности података, којим је прописано да се као тајни подаци могу одредити подаци од интереса за Републику Србију који се односе нарочито на националну безбедност Републике Србије, јавну безбедност, односно на одбранбене, спољно-политичке, безбедоносне и обавештајне послове органа јавне власти, односе Републике Србије са другим државама, међународним организацијама и другим међународним субјектима, системе, уређаје, пројекте, планове и структуре које су у вези са подацима из тачке 1) и 2), научне, истраживачке, технолошке, економске и финансијске послове који су у вези са подацима из тачака 1) и 2), да тајни податак под условима и на начин утврђен тим законом одређује овлашћено лице приликом настанка таквог податка, односно када орган јавне власти започне обављање послова чији је резултат настанак тајног податка, а да при одређивању тајности података, овлашћено лице процењује могућу штету по интерес Републике Србије, да се о одређивању тајности података доноси одлука заснована на процени овлашћеног лица могуће штете која мора бити у писаном облику са образложењем, да документ који садржи тајни податак означава степеном тајности у складу са Законом, а да Влада прописује начин и поступак означавања тајности података односно докумената, да су степени тајности "државна тајна", "строга поверљиво", "поверљиво", "интерно", да се степен тајности "поверљиво" одређује ради

спречавања настанка штете по интересе Републике Србије, а да ближе критеријуме за одређивање степена тајности "државна тајна" одређује Влада, уз претходно прибављено мишљење Савета за националну безбедност, а ближе критеријуме за одређивање степена тајности "поверљиво" одређује Влада, на предлог надлежног министра, односно руководиоца органа јавне власти. Такође се тужени орган позвао и на одредбу члана 3. Уредбе о ближим критеријумима за одређивање степена тајности "поверљиво" и "интерно" у Министарству одбране. Наиме, из наведених одредаба закона произлази и обавеза органа власти да докаже која би то штета могла наступити по интересе Републике Србије, која условљава означавање одређеног документа тајним, а првостепени орган није пружио доказе о узрочно последичној вези између потенцијалног објављивања тражених докумената и последица које би, евентуално, због тога могле да настану у погледу интереса Републике Србије. Такође, првостепени орган наводи да су подаци о професионалним војним лицима у складу са одредбом члана 6. став 2. Правилника о персоналној евиденицији у Војсци Југославије означени као поверљиви, иако се та одредба Правилника према члану 104. став 3. Закона о тајности података могла примењивати до доношења подзаконских аката у складу са Законом о тајности података, а који су већ одавно донети и то: Уредба о начину и поступку означавања тајности података, односно докумената и Уредба о ближим критеријумима за одређивање степена тајности "поверљиво" и "интерно" у Министарству одбране. Тужени орган налази да у овом случају нису испуњени услови који су неопходни за ускраћивање права на слободан приступ информација од јавног значаја, јер првостепени орган је био дужан да докаже да се у конкретном случају ради о документима који садрже податке који су означени степеном тајности "поверљиво" на начин прописан одредбама Закона о тајности података и подзаконских аката донетих на основу наведеног закона: Уредбе о начину и поступку означавања тајности података, односно докумената и Уредбе о ближим критеријумима за одређивање степена тајности "поверљиво" и "интерно" у Министарству одбране. Првостепени орган је био дужан и да наведе које би то тешке правне или друге последице могле реално наступити одавањем тражене информације и под којим околностима, и који би законом заштићени интереси тиме били повређени, те да о томе пружи доказе што у конкретном случају није учинио. Првостепени орган није доказао на који начин би се кроз предвидљиву штету која би могла настати, угрозила оперативна и функционална способност Војске Србије за вршење законом одређених задатака и мисија, односно угрозила одбрана земље и њена безбедност. Тужени орган налази да је у конкретном случају испуњен услов из члана 14. став 2. Закона о слободном приступу информација од јавног значаја, да се тражене информације учине доступним, те у том смислу сагласност истих лица није потребна, јер је испуњен један од услова из члана 14. Закона, за примену изузетка од права на приватност, а није прописано кумулативно испуњење свих услова из члана 14. Закона. Неспорно је да информација о ратној формацији и употреби јединица Војске као саставни део Плана одбране сваке земље јесу информације којима као поверљивим може да буде ускраћен приступ али само када је у питању актуелни План одбране. Са наведених разлога, тужени орган је на основу члана 23. и 24. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, и члана 232. став 1. Закона о општем управном поступку, који се примењује на основу члана 213. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу један и два диспозитива решења.

Министарство одбране Републике Србије, дужно је да о извршењу решења из става два диспозитива обавести Повереника у складу са чланом 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Одредбом члана 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (“Службени гласник РС”, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону (став 1.), те да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог закона (став 2.).

Одредбама члана 9. наведеног Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме: 1) угрозио живот, здравље, сигурност или које друго важно добро неког лица; 2) угрозио, омео или отежао спречавања или откривање кривичног дела, оптужење за кривично дело, вођење преткривичног поступка, правно уређени поступак, или фер поступање и правично суђење; 3) озбиљно угрозио одбрану земље, националну или јавну безбедност или међународне односе; 4) битно умањио способност државе да управља економским прописима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса; 5) учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснован на закону одређено да се чува као државна, службена, пословна или друга тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом које претежу над интересом за приступ информацији.

Одредбом члана 14. наведеног Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме повредио право на приватност, право на углед или које друго право лица на које се тражена информација лично односи, осим: 1) ако је лице на то пристало; 2) ако се ради о личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о носиоцу државне и политичке функције и ако је информација важна с обзиром на функцију коју то лице врши; 3) ако се ради о лицу које је својим понашањем, нарочито у вези са приватним животом, дало повода за тражење информације.

Одредбом члана 16. став 10. наведеног Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано је да ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и

да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења.

Одредбом члана 21. наведеног Закона слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано је да се на поступак пред органом власти примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање првостепеног органа, осим ако је овим законом другачије одређено, док је одредбом члана 23. истог закона, прописано да се на поступак пред Повереником примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање другостепеног органа по жалби, осим ако је овим законом другачије одређено.

Одредбом члана 24. став 1. наведеног Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано је да орган власти доказује да је поступао у складу са својим обавезама предвиђеним овим законом. Повереник ће решењем наложити органу власти да тражиоцу омогући слободан приступ информацијама од јавног значаја, када утврди да је жалба основана.(став 2.).

Одредбом члана 233. став 1. Закона о општем управном поступку (“Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/01 и “Сл. гласник РС, број 30/10), прописано је да ако другостепени орган утврди да су у првостепеном поступку погрешно оцењени докази, да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања, да је погрешно примењен правни пропис на основу кога се решава управна ствар, или ако нађе да је на основу слободне оцене требало донети другачије решење, он ће својим решењем поништити првостепено решење и сам решити управну ствар.

По оцени суда, из наведених одредаба Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја произлази да је слободан приступ информацијама од јавног значаја право које се може изузетно искључити или ограничити само ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону, и то из разлога који су као такви изричито прописани овим законом. Дакле, право на слободан приступ информацијама може се ускратити само када посебан, законом прописани заштићени интерес, претеже над интересом јавности да зна. Орган власти, који ради заштите претежнијег интереса одбије захтев тражиоца на приступ траженим информацијама од јавног значаја, дужан је да докаже да је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљније повреде тог претежнијег интереса, а сагласно правилима управног поступања, дужан је да у образложењу решења о одбијању захтева наведе јасне и одређене чињеничне и правне разлоге из којих произлази испуњеност свих законом прописаних услова због којих тражиоцу није омогућено остваривање права на слободан приступ траженим информацијама.

Имајући у виду наведено и правила управног поступања која се односе на решавање другостепеног органа по жалби, Управни суд налази да Повереник, који као другостепени орган, у поступку по жалби, поништи решење којим је орган власти

одбио захтев тражиоца из неког од разлога искључења и ограничења приступа информацијама, а затим применом члана 233. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучи о захтеву тражиоца, тако што наложи органу власти да учини доступним тражене информације, дужан је да у образложењу решења наведе јасне и одређене разлоге из којих несумњиво произлази закључак да орган власти није доказао да законом прописан као претежнији интерес због кога је ускратио право на приступ информацијама у конкретном случају, не претеже над интересом за слободан приступ информацијама од јавног значаја, и то за сваки од претежнијих интереса ради чије заштите је орган власти у конкретном случају одбио захтев тражиоца информација.

Тужени орган је у образложењу оспореног решења, у односу на разлоге органа власти који се односе на заштиту тајности података као претежнијег интереса, оценио да орган власти није доказао испуњеност услова, јер није пружио доказ да се ради о документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, нити је доказао да би услед давања истог могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Међутим, из образложења ожалбеног решења произлази да је Министарство одбране за тајност тражених података навело низ правних прописа, и указало на разлоге због којих сматра да би се њиховим одавањем нанела штета оперативној и функционалној способности војске. Будући да странке не споре да се ради о подацима из 1998. године и 1999. године, који се односе на податке о дужностима које су обављане по ратној формацији и ратном распореду, да се Закон о тајности података ("Службени гласник РС", бр. 104/09), примењује од 01.01.2010. године, а да је чланом 105. тог закона, прописано да од дана ступања на снагу овог закона, подаци и документа означени степеном тајности на основу раније донетих прописа задржавају врсту и степен тајности означен по ранијим прописима, те имајући у виду да се рокови чувања, односно престанка тајности података у односу на одређен степен тајности, одређују истим прописом, као и чињеницу да је орган власти навео које су последице давања тражених информација по овај интерес заштићен законом, Управни суд налази да образложење оспореног решења не садржи јасне и одређене релевантне чињеничне и правне разлоге за закључак да је несумњиво да орган власти није доказао да у конкретном случају заштићени интерес на који се позвао не претеже над интересом јавности да зна.

Наиме, из образложења ожалбеног решења произлази да је Министарство одбране, као орган власти, одбило захтев тражиоца за слободан приступ траженим информацијама, налазећи да у конкретном случају интересу јавности да зна претеже заштита интереса одбране земље, заштита тајности податка и заштита приватности и других права личности, и да је за сваки од ових правних основа у датом образложењу навело одређене правне прописе и разлоге. Међутим, тужени у образложењу оспореног решења није навео разлоге због којих налази да Министарство одбране није доказало да у конкретном случају интерес одбране земље не претеже над интересом јавности да зна. Осим наведеног, суд налази да, имајући у виду да је безбедност земље трајно питање, да ратни планови нису краткотрајни акти, већ акти, који се тичу безбедности земље, а нарочито у ратном стању или непосредне ратне опасности, те стога могу у

одређеном тренутку бити активирани на исти или сличан начин, то није од утицаја протек времена на које се односи тражена информација, а на шта указују тужени и заинтересовано лице. Осим наведеног, првостепени орган је дао образложење у погледу степена тајности аката који садрже информацију која је тражена, те да се иста може прибавити само у складу са законом, односно по прибављеном сертификату, па тужени није навео у образложењу какавом врстом и којим доказима Министарство одбране РС као државни орган специфичне намене и улоге у одбрани земље мора да доказује наведену чињеницу. Суд је имао у виду одлуке међународног суда на које се позвало заинтересовано лице, али је нашао да не могу довести до другачијег одлучивања, будући да се захтеви за информације у тим предметима не тичу информације у вези са ратним распоредом професионалних војних лица у време одбране земље, већ на стандарде друге врсте, који за одлучивање у овом предмету нису од утицаја.

Са изнетих разлога Управни суд налази да разлози садржани у образложењу оспореног решења и докази у списима предмета не упућују на закључак да је одлука дата у диспозитиву тог решења у конкретном случају донета правилном применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, чиме су учињене повреде правила поступања прописане одредбама члана 199. став 2. у вези члана 235. став 1. и 2. Закона о општем управном поступку, које су од битног утицаја на правилност и законитост решавања ове управне ствари, због чега их је у поновном поступку потребно отклонити.

Суд је приликом одлучивања имао у виду све наводе туженог из одговора на тужбу, као и речи на усменој расправи, којима тужени суштински допуњује разлоге из образложења оспореног решења, али налази да ови разлози не могу бити од утицаја на другачију одлуку о законитости оспореног решења у овом управном спору. Наиме, накнадним давањем разлога који нису садржани у образложењу оспореног решења не отклања се недостатак тог решења, јер образложење мора да је садржано у самом решењу чиме се омогућава контрола да ли је чињенично стање правилно утврђено и да ли је правилно примењен одговарајући материјални пропис.

Суд је ценио наводе истакнуте у одговору на тужбу заинтересованог лица и речи на усменој расправи, али их није посебно образлагао, јер због повреда правила поступања на које је указано овом пресудом није ценио законитост оспореног решења у материјално правном смислу.

Са изнетих разлога, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је, применом одредбе члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу првом диспозитива пресуде, с тим што је надлежни орган везан правним схватањем и примедбама суда у погледу поступка из ове пресуде у смислу одредбе члана 69. став 2. истог Закона.

Суд је одбио као неоснован захтев заинтересованог лица за накнаду трошкова управног спора, имајући у виду успех заинтересованог лица у спору, па је одлучио као у ставу другом диспозитива пресуде применом одредби члана 66. и 67.

Закона о управним споровима и члана 150. и 153. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), а који се сходно примењује на основу одредбе члана 74. Закона о управним споровима.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 19.10.2018. године, 22 У. 1203/18

Записничар
Весна Иконић,с.р.

Председник већа-судија
Гордана Гајић Салзбергер,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ЉД